

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน มีการดำเนินธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศโดยผ่านตัวแทนที่เป็นคนกลางมากขึ้น เมื่อมีคดีความในเรื่องเกี่ยวกับตัวแทนในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ประเทศต่างๆก็ใช้กฎหมายภายในของประเทศตนบังคับ ซึ่งแต่ละประเทศก็มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่แตกต่างกันไปตามระบบกฎหมายที่ใช้ จึงทำให้เกิดความสับสนต่อผู้ประกอบการธุรกิจ และทำให้อุทธรณ์การค้าระหว่างประเทศไม่คล่องตัว UNIDROIT จึงมีความคิดที่จะสร้างบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องตัวแทนในการซื้อขายระหว่างประเทศที่มีความเป็นกลางและเป็นสากลมาเพื่อใช้บังคับระหว่างประเทศต่างๆ อีกทั้งเพื่อให้รองรับกับการบังคับใช้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 (CISG) ในที่สุด กฎหมายดังกล่าวก็สำเร็จออกมาอยู่ในรูปของร่างอนุสัญญาว่าด้วยตัวแทนในการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (Convention on Agency in the international Sale of goods 1983)

เพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายในเรื่องตัวแทนที่เป็นสากล จึงมีข้อพิจารณาว่าประเทศไทยควรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าวหรือไม่ แม้ว่าอนุสัญญาว่าด้วยตัวแทนในการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (Convention on Agency in the international Sale of goods 1983) จะบัญญัติไว้เพื่อรองรับการบังคับใช้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 (CISG) โดยมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกันและนักวิชาการส่วนมากจะมีความเห็นว่าประเทศไทยควรจะเข้าเป็นภาคีของ CISG ก็ตาม แต่ถ้าพิจารณาจากประโยชน์ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยตัวแทนในการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (Convention on Agency in the international Sale of goods 1983) แล้ว เห็นว่า ประเทศไทยไม่ควรจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าวด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ประการแรก ประเทศไทยมีบทบัญญัติในเรื่องตัวแทนที่เป็นกลางอยู่แล้วเพราะมีบทบัญญัติที่เหมือนกันกับอนุสัญญาโดยหลักการ แตกต่างกันบ้างเพียงในรายละเอียดปลีกย่อย อีกทั้ง บทบัญญัติของกฎหมายไทยยังมีความครอบคลุมลักษณะของสัญญามากกว่า เช่น เรื่องบทบัญญัติที่ใช้บังคับความสัมพันธ์ระหว่างตัวการกับตัวแทนด้วยตนเองและเรื่องการมอบอำนาจตัวแทนในการทำธุรกรรมอื่นๆที่ต่อเนื่องไปจากสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ในขณะที่บทบัญญัติของอนุสัญญาใช้ได้เฉพาะเรื่องการมอบอำนาจตัวแทนในการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศเท่านั้น ประเทศไทยจึงไม่จำเป็นต้องเข้าเป็นภาคีเพื่อก่อภาระผูกพันต่างๆที่จะตามมา

ประการที่สอง การใช้กฎหมายภายในจะมีความเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดการ และการบังคับแก้ข้อพิพาทหรือคดีที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมากกว่า อีกทั้งยังไม่ต้องกระทบต่อ อำนาจอธิปไตยที่จะต้องนำกฎหมายอื่นมาบังคับใช้ในประเทศ

ประการที่สาม อนุสัญญานี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ เห็นได้จากประเทศที่ เข้าเป็นภาคีมีเพียง 9 ประเทศ อนุสัญญานี้จึงยังไม่มีผลใช้บังคับเนื่องจากยังมีประเทศเข้าเป็นภาคี ไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในบทส่งท้ายของอนุสัญญา อาจจะเนื่องมาจากบทบัญญัติของอนุสัญญา เป็นการผสมผสานระหว่างหลักกฎหมายตัวแทนของ Common Law และ Civil Law เข้าด้วยกัน ประเทศต่างๆจึงไม่คุ้นเคยกับบทบัญญัติ นอกจากนี้ ประเทศที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้ง 9 ประเทศก็มีใช้คู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย โอกาสที่จะใช้บทบัญญัติของอนุสัญญาจึงมีได้น้อย และวัตถุประสงค์ของการเข้าเป็นภาคีที่ต้องการให้ประเทศมีกฎหมายตัวแทนที่เป็นสากลก็จะไม่ บรรลุผล

ประเทศไทยจึงยังควรใช้หลักกฎหมายตัวแทนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กับ เรื่องตัวแทนในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศต่อไปก่อน รอให้มีกฎหมายระหว่างประเทศฉบับใหม่ ที่มีความเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยเมื่อเข้าเป็นภาคีของ อนุสัญญานั้นมากกว่านี้